

Lector univ. dr. **Mihaela Cristina Paul**

Dreptul mediului

Curs universitar

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

Capitolul I. Noțiuni introductive privind dreptul mediului	1
1.1. Protecția mediului și drepturile omului	3
1.2. Tipuri de degradare a mediului, cauze și efecte ale degradării mediului	5
1.3. Noțiunea de mediu și drept al mediului	8
1.3.1. Noțiunea de mediu	8
1.3.2. Definiția dreptului mediului	11
1.4. Trăsăturile definitorii ale dreptului mediului	12
1.4.1. Obiectul dreptului mediului	12
1.4.2. Metoda de reglementare	14
Capitolul II. Raportul juridic de dreptul mediului	15
2.1. Caracterul normelor juridice	15
2.2. Definiția raportului juridic de mediu	15
2.3. Caracterele raportului juridic de dreptul mediului	16
2.4. Subiectele raportului juridic	17
2.5. Conținutul raportului juridic	18
2.6. Funcțiile dreptului mediului	18
2.7. Izvoarele dreptului mediului	19
2.7.1. Izvoarele dreptului mediului în plan intern	21
2.7.2. Izvoarele dreptului mediului la nivelul UE	26
Capitolul III. Principiile fundamentale ale dreptului mediului	28
3.1. Principiul precauției în luarea deciziei	29
3.2. Principiul prevenirii	30
3.3. Protecția mediului – obiectiv de interes public major	32
3.4. Principiul integrării cerințelor de mediu în celelalte politici sectoriale	33
3.5. Principiul exercitării de către stat a dreptului suveran de a exploata resursele naturale în concordanță cu politica sa ecologică	34
3.6. Principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului bio-geografic natural [art. 3 lit. f) din O.U.G. nr. 195/2005]	35

3.7. Principiul „poluatorul plătește”	35
3.8. Principiul reținerii poluanților la sursă	36
3.9. Principiul participării publicului la elaborarea și aplicarea deciziei de mediu	37

Capitolul IV. Raportul dintre dreptul la un mediu sănătos și echilibrat și celelalte drepturi fundamentale ale omului	42
4.1. Noțiunea de drept fundamental al omului	42
4.2. Recunoașterea dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic	44
4.3. Titularii dreptului la un mediu sănătos	44
4.4. Raportul dintre dreptul fundamental la un mediu sănătos și echilibrat ecologic și celelalte drepturi fundamentale	46
4.5. Drepturile – garanții ale dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic	47
4.6. Recunoașterea dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic în România	49
4.7. Recunoașterea dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic în UE	51
4.8. Garantarea dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic prin C.E.D.O.	54

Capitolul V. Instituțiile dreptului mediului. Autoritatea pentru protecția mediului ca instituție a dreptului mediului	59
5.1. Apariția și dezvoltarea instituțiilor dreptului mediului	59
5.2. Sistemul organizatoric al protecției mediului	62
5.3. Structuri de gestiune	67
5.4. Structuri de cooperare	68
5.5. Alte instituții cu atribuții și răspunderi în domeniul mediului	69

Capitolul VI. Principalele reglementări privind protecția juridică a atmosferei	79
6.1. Considerații generale privind atmosfera și poluarea acesteia	79
6.2. Clasificarea surselor de poluare	81
6.3. Formele poluării atmosferei	82
6.4. Efectele poluării atmosferei	83

6.5. Protecția atmosferei în dreptul intern și internațional	84
6.5.1. Reglementări interne în materie	84
6.5.2. Reglementări internaționale și regionale în materie	89
6.6. Soluții privind prevenirea și combaterea poluării atmosferice	93
6.7. Răspunderea juridică pentru poluarea atmosferei	93
Capitolul VII. Principalele reglementări privind protecția juridică a apei	95
7.1. Reglementări interne și internaționale în materia protejării apelor	96
7.1.1. Reglementări interne în materie	96
7.1.2. Protecția apei pe plan internațional	100
7.2. Clasificarea apelor	103
7.3. Clasificarea surselor de poluare a apelor	105
7.4. Efectele poluării apelor	107
7.5. Necesitatea protecției apelor	108
7.6. Răspunderea juridică în domeniul protecției apelor	110
Capitolul VIII. Principalele reglementări privind protecția juridică a solului și subsolului	112
8.1. Considerații generale privind protecția juridică a solului și subsolului	112
8.2. Clasificarea solurilor	113
8.3. Formele poluării solului și subsolului	115
8.4. Efectele poluării solului și subsolului	117
8.5. Protecția solului și subsolului	118
8.6. Reglementări interne în materie	121
8.7. Reglementări regionale și internaționale în materie	123
8.8. Răspunderea juridică pentru degradarea solului și subsolului	124
Capitolul IX. Protecția faunei și a biodiversității	127
9.1. Protecția juridică a florei și faunei terestre și acvatice	127
9.1.1. Biodiversitatea vegetală	127
9.1.1.1. Pădurile	128

9.1.1.2. Pășunile _____	128
9.1.1.3. Culturile (plantele cultivate) _____	129
9.1.1.4. Regimul ariilor naturale protejate _____	130
9.1.2. Biodiversitatea animală _____	133
9.1.2.1. Fauna acvatică _____	133
9.1.2.2. Fauna terestră _____	134
9.1.2.3. Protecția faunei în dreptul intern _____	134
Capitolul X. Acte de reglementare. Trăsături și categorii.	
Acordul și autorizația de mediu _____	138
10.1. Regimul juridic al actelor de reglementare privind protecția mediului _____	138
10.2. Categorii de acte de reglementare _____	139
Capitolul XI. Creșterea responsabilității față de mediu.	
Factorii responsabili față de protecția mediului _____	143
11.1. Efectele tehnologiei asupra mediului _____	143
11.2. Factorii responsabili față de protecția mediului _____	145
Capitolul XII. Răspunderea juridică în dreptul mediului _____	149
12.1. Răspunderea penală în domeniul protecției mediului _____	149
12.2. Răspunderea contravențională în domeniul protecției mediului _____	152
12.3. Răspunderea civilă în domeniul protecției mediului _____	155
12.3.1. Subiectele răspunderii civile în domeniul protecției mediului _____	155
12.3.2. Condiții ale răspunderii civile în domeniul protecției mediului _____	156
Subiecte propuse pentru examen _____	166
JURISPRUDENȚĂ _____	168
Mediu și Convenția Europeană a Drepturilor Omului _____	168
BIBLIOGRAFIE _____	175